

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka uli-
ca št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Racuni pri pošti, čk. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina: 2000 dinov letno

Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Tele-
fon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126,
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi
po tarifu.

Odmevi pakta štirih

znatni in poučni so odmevi, ki jih je vest o podpisu pogodbe med štirimi veleilami vzbudila v evropskem tisku. Ko je bil po skoro trimesčnih naporih rimski pakt končno pod streho, so optimisti proglasili, da je vsaj za dobo deset let zavarovan mir in za enako dobo preprečena razdelitev Evrope na dva tabora. Ali se bo to res potrdilo, se bo moralo šele pokazati. Za enkrat pa je nesporno, da se je glede ocene, kakršna sta pomen in vrednost sklenjene pogodbe, Evropa razdelila ne le na dva, marveč kar na več taborov. Ta povzdiguje sporazum in njegove tvorce do neba, oni ga smatra za nepotrebno in nevažnega, tretji zopet ga odklanja in mu odkrito nasprotuje.

Nepriistranski opazovalec, ki preiskuje razloge za tako različno oceno najnovejšega izdelka evropske diplomacije, bo lahko na prvi pogled dognal, da uživa rimski pakt nedeljeno hvalo in slavo v državah, kjer je mnenje vlade absolutno merodajno tudi za mnenje javnosti in tiska. Pred vsem velja to za Italijo, kjer listi po višjem ukazu proslavljajo pakt na vse mogoče načine in pri tem ne pozabijo kajpada duceja, ki da je »otvoril novo svetlo pot evropski zgodovini«. Navdušenje nad štirimi parafami v Italiji je zelo razumljivo, kajti vse je kazalo, da do pakta sploh ne bo prišlo in sijaj duceja bi bil precej zatemnel, ako bi njegova »velikodušna, pogumna in miroljubna« pobuda ostala brez vsakega učinka. O prvotnem Mussolinijevem konceptu sicer v paktu ni več niti sledu in so zlasti njegovim skritim namenom protesti malih držav polomili vse osti, toda pakt je ostal, dobil je ime po večnem mestu Rimu in formalno je ducejeva iniciativa prodrla na vsej črti. Mussolinijev ogorčeni osebnostni ugled je rešen in to je za italijanski tisk dovolj povišalo, da s pravim južnjaškim zanosom pretirava v slavi in hvali.

Slično je tudi pisanje narodno socialističnega tiska v Nemčiji, le da Nemci nimajo toliko povišanja za navdušenje, saj jim je temeljita modifikacija pakta porušila prejšnje nade, ki so jih stavili v priznanje enakosti obojestrane in v napoved toliko zaželene revizije meja. Toda kljub temu je Nemčija pod pritiskom Italije morala podpisati tudi novi rimski pakt, ker ni mogla riskirati popolne izolacije. Seveda pa hitlerjevske množice za ta novi zunanji politični poraz »Führerja« ne smejo izvedeti, da se ne omaja njihovo zaupanje vanj. Zato hitlerjevska glasila poudarjajo, da je podpis pakta najznamenitejši dogodek zadnjih 15 let evropske politične zgodovine. Trdijo se dokazati, da je tudi v podpisnem paktu ostalo bistvo prvotne Mussolinijeve pobude, in obenem dokazati, da je Nemčija s svojim pristankom vnovič dokumentirala svojo miroljubnost. Vmes pa se v listih, ki ne gredo med mase, pojavljajo glasovi, iz katerih se vidi, kako zelo se Nemcem toži po prvotnem besedilu in koliko lepih nad se jim je zrušilo. Berlinski »Lokal-Anzeiger« pravi celo kar naravnost, da rimski pakt, kakor je bil sprejet, ne pomeni stvarnega napredka v mednarodni, še manj pa v nemški zunanji politiki. Vsekakor ni čudno, da bi hitlerjevski listi bruhalo ogenj in žveplo na pakt, ako bi ga podpisala kakšna druga vlada, ne pa Hitlerjeva.

Vidna je razdvojenost v angleški javnosti. Vlado listi kažejo zaradi podpisa rimskega pakta precejšnjo zadovoljnost. Vzrok je iskati pred vsem v tem, da je bil angleški premier Macdonald soinicator pakta in bi popolno izjavo njegovega in Mussolinijevega predloga značilno za njega znatno oslabilost osebne avtoritete. To pa bi pomenilo tudi okrvitev angleškega prestiža sploh; zato je podpis pakta za Anglijo razveseljen in dobrodošel. K temu momentu prihaja še, da Angleži še vedno ne poznajo dovolj nemške in italijanske miselnosti, pa se zato v resnici nadejajo, da se bodo s sporazumom velesil ustvarili pogoji za konsolidacijo Evrope. Opozicijski listi seveda so bolj kritični. »Daily Express« na primer brez ovinkov odkazuje paktu zelo podrejeno mesto in ga smatra samo za drugovrstno dokazilo povojne mirovne politike. Rimski pakt se ne da primerjati po svojem pomenu s lokarnim sporazumom, z Briand-Kelloggovo pogodbo ali celo s paktom o Društvu narodov; ne tvori njihovega dopolnila, marveč le nepotreben plenazem. Trezni Angleži, pravi list, v njem ne vidijo svetle poti v novo zgodovino Evrope.

Tudi pariški tisk preseja pakt prav različno. Predsednik Daladier je sicer nekaterim listom dal izjavo, da bo prva posledica rimskega pakta sporazum med Francijo in Italijo, kar so ponovili in naglasili vsi vladi prijazni listi, vendar pa je podoba, da ima nazor opozicije več odmeva v javnem mnenju. Opozicija je že od samega začetka odločno odklanjala rimski pakt in tudi sedaj ne taji svoje nenaklonjenosti. Najmilejša sodba opozicijskih listov je, da je pakt popolnoma nepotreben in ničeva politična

Prijateljski odnošaji med Francijo in Malo antanto so se še poglobili

Ekspeze francoskega ministrskega predsednika v poslanski zbornici — Vlada je dobila zaupnico z ogromno večino

Pariz, 9. junija z. Ob priliki zunanje politične debate v poslanski zbornici je imel ministrski predsednik Daladier čanes daljši ekspeze, v katerem je najprej govoril o nalogah londonske svetovne gospodarske konference. Izjavil je med drugim, da bo Francija vztrajala na zahtevi, da se obdrži zlata valuta, in se upira vsaki umetni razdelitvi zlata, ker bi se s tem samo rušila naravna igra sil v gospodarstvu. Francija je za to, da se povrne normalna izmenjava blaga in odstranijo carinske meje, vendar pa mora tudi ona ščititi svojo poljedelsko proizvodnjo.

Nato je Daladier prešel na pakt štirih in rekel v uvodu: »Zbornica lahko pa svoji uvidenosti sprejme pogodbo četvorice, ali pa jo odkloni. Zaradi tega vprašanja lahko zbornica po svoji volji vrže vlado. Vsekakor vlada zbornici ni postavila pred se izvršeno delstvo.«

Ministrski predsednik je nato podal daljši pregled o zgodovini pogodbe četvorice in omenil, da je bil prvi osnutek pogodbe za Francijo popolnoma nesprejemljiv in je še le francoski protipredlog tvoril podlago za končnoveljavo besedilo pogodbe. Daladier je nato zanosno hvalil dobro voljo italijanskega ministrskega predsednika in se obenem zahvalil za prijazne besede, ki jih je Mussolini v italijanskem senatu naslovil na naslov Francije. Daladier je izjavil dalje, da prihajajo nasprotniki pogodbe predvsem z naslednjima dvema ugovoroma: 1.) da je ta pogodba raztrgala prijateljske vezi Francije in 2.) da se je Francija po paktu zvezala z vladami, ki temeljijo na diktaturi.

Prvi ugovor je popolnoma brezpomenben kajti Mala antanta je pristala na novo stilizacijo pogodbe in je bila tudi stalno obveščana o poteku pogajanj. Odnosaji Francije do Male antante se niso niti najmanj omajali, temveč so se še bolj učvrstili in poglobili. Tudi Poljska bo najbrž prej ali slej spoznala, da pogodba Poljski ne more škodovati.

Na drugi ugovor mora ministrski predsednik odgovoriti, da se velesile s to pogodbo ne nameravajo umešavati v suvereniteto ostalih držav. Države pogodbenice se ne bodo vmešavale v notranja vprašanja ostalih držav in pogodba tudi ne vsebuje nikake določbe o ustanovitvi direktorija.

Zapadne štiri velesile bodo v skupnem interesu proučevale vsa aktualna vprašanja, vendar pa ne bodo nikomur vsiljevale svojih sklepov.

Daladierjev govor je sprejela vsa zbornica z velikim odobravanjem z edino izjemo skrajne levice in skrajne desnice.

Razprava o Daladierjevem ekspezu je trajala pozno v večer in so bili končno

stavljeni predlogi za naslednje tri dnevne rede: Dnevni red desničarskega poslanca Laurenta, v katerem se poziva vlada, da vodi gospodarsko politiko deflacije; dnevni red poslanca Herriota, v katerem se izreka vladi zaupnica, in dnevni red radikalnega poslanca Torresa, v katerem se vladi prav tako izreka zaupnica, obenem pa se naproša, da ne podpisuje nobene pogodbe, ki bi bila naperjena proti državam Male antante, proti Belgiji in Poljski.

Pri glasovanju so bili odobreni vsi trije predlogi in je bila vladi izrečena zaupnica s 406 proti 183 glasovom.

Angleški optimizem

London, 9. junija. AA. »Manchester Guardian« piše: Če pregledamo glavne obrise pakta med štirimi veleilami, ne moremo prezreti, da vsebuje temelje za resničen mir v Evropi za prihodnjih deset let, če se bodo le podpisniki hoteli po njem ravnati. Francija bi se utegnila sporazumeti z Italijo o mnogih problemih, ki so se do zdaj zdeli nerešljivi. Če se obe državi res sporazumeata, postane pot prosta ne samo za tržno ureditev višjih vprašanj med Italijo in Jugoslavijo, temveč bo potem moči v miru proučiti tudi nemške zahteve in pritožbe.

Tudi v Vatikanu so zadovoljni

Vatikan, 9. junija. AA. Podpis pakta štirih je napravil v vaticanskih krogih zelo dober vtis, zlasti zato, ker se je izvršil ravno v svetem letu. V vaticanskih krogih izražajo upanje, da bo prišlo v desetih letih, za kolikor je predviden pakt med štirimi veleilami, do končnega sporazuma o popolni razorožitvi.

Madžari še ne vedo, kaj bi rekli

Budimpešta, 9. junija. AA. Madžarski listi z neko rezervno komentirajo pakt štirih, v zvezi s tem pa izražajo nado, da bo nekoliko izboljšal sedanji položaj v Evropi. »Budapesti Hirlap« misli, da definitivno besedilo pakta ne predstavlja nikakega preseženja. Za Madžarsko je važno samo to, ali pakt vsebuje take teze iz prvotnega Mussolinijevega načrta in ali daje možnost za uvedbo razgovorov o reviziji mirovnih pogodb. Na to vprašanje pa za enkrat še ni mogoče odgovoriti. »Pesti Naplo« piše med drugim: Gotovo je samo to, da pakt štirih jamči za mir vsaj za deset let in da se bo v Evropi začela nova doba mednarodnega sodelovanja. Upajmo, da bo nova atmosfera delovala pomirljivo in da bo prišel čas, ko se bodo popravile prejšnje politične in gospodarske napake.

Francoska garancija Mali antanti

Besedilo francoske note državam Male antante — Velesile v okviru rimskega pakta ne bodo smele razpravljati o reviziji mirovnih pogodb

Bukarešta, 9. junija. 6. Bukareški listi so davi objavili istočasno s tekstom pakta štirih velesil tudi tekst not, ki sta bili izmenjani 7. junija med vlada francoske republike in kraljevine Rumunije. V francoski noti, poslani rumunski vladi, je rečeno: »V želji, da se ravna po določbah francosko rumunske pogodbe z dne 10. junija 1926., v kateri se obe državi obvezujeta, da bosta druga drugo obveščali o sporazumih, sklenjenih s kakšno tretjo silo, je francoska vlada splošno obveščala rumunsko vlado o okoliščinah, pod katerimi so se vodili razgovori, ki so se sedaj zaključili. V tem duhu in v želji, da se tudi ob tej priliki dokazuje, da novi pakt ne bo niti v najmanjši meri škodoval politiki, ki jo vodita obe vladi na osnovi določb omenjene pogodbe, polaga vlada francoske republike zahtevnost na to, da opozori rumunsko vlado na končni tekst drugega člena v Rimu parafirane pogodbe. Odredba tega člena izključuje diskusijo o reviziji mirovnih pogodb v načelu ter določa, da bi v posameznih konkretnih primerih mogli priti le do proučevanja predlogov, ki bi se nanašali na metode in postopek, s katerimi bi se mogla omogočiti sprememba gotovih členov pakta Društva narodov, med katerimi

je tudi člen 19. Vlada francoske republike želi jasno izraziti načela po katerih se je ravnala pri svojih pogajanjih glede tega člena pakta štirih velesil:

Pred vsem ne more biti govora o tem, da se karkorkoli sproži vprašanje revizije izven predpisov, ki so določeni v ta namen po odredbah člena 19. pakta Društva narodov. Tudi v primeru, da bi prišlo do razmotrivanja kakšnega sprejemljivega postopka in da bi ena ali več držav želele iznesti kako revizijsko vprašanje in zahtevati od skupščine Društva narodov, da o njem sklepa v smislu odredb člena 19. vlada francoske republike ne bo pristala na nikak predlog, ki bi šel za tem, da se spremeni pogoji, pod katerimi more skupščina na osnovi določb pakta Društva narodov pristopiti k novi razpravi o pogodbah, ki bi postale neizvršljive, ali da se spremeni mednarodna situacija tako, da bi se ogrozil mir. Potemtakem je potrebno za vsak sklep Društva narodov v tem smislu brezpogojna soglasnost vseh prisotnih članov, seveda tudi glas prizadelega člena.

V not, ki jo je vlada kraljevine Rumunije v odgovor poslala vladi francoske republike, se izraža iskrena hvaležnost francoski vladi za njeno sporočilo, ki je v skla-

demonstracija. Pač pa nekateri listi svarijo javnost, naj si nikar ne dela prevelikih iluzij iz okoliščine, da je rimski pakt vsaj navidezno preprečil očitni razdor med evropskimi veleilami. O kakem navdušenju v Franciji seveda ni govora, saj si je morala ravno ona prizadevati na vse kriplje, da je po temeljitih izpremenbah besedila sploh lahko pristopila k četvorici. Tudi je bil naval opozicije ravno v tem pogledu zadnje tedne tako silen, da vlada skoro nima razloga za poviševanje rimskega pakta. Kakor poročamo na drugem mestu, se je tudi ministrski predsednik Daladier v svojem večerašnjem ekspezu pred poslansko zbornico omejil v glavnem na defenzivo s poudarkom, da podpis pakta nikakor

ne znači oslabiljenja intimnih prijateljskih odnošajev med Francijo in Malo antanto.

Iz Amerike je dosedaj še malo vesti, kako so tam sprejeli rimski pakt. Naravno pa je, da bodo z njim zadovoljni, saj toliko dobro že poznajo Evropo, da vedo, da je en sam takšen pakt ne bo strnil v skupno fronto, ki bi mogla biti Ameriki nevarna. Ako pa bo posledica pakta ta, da bo napetost v Evropi popustila in da bo prišlo celo do omejitve obojevanja, bo to Ameriki gotovo dobrodošlo, saj bo imela potem več upanja, da bo dobila iz Evrope svoj denar nazaj. Če se to enkrat zrealizira, pa je Američanom evropska usoda presneto malo pri srcu.

du s tesnim sodelovanjem in stalnim prijateljstvom med obema državama, ki se kaže tudi v skupni politiki Francije in Rumunije. Rumunska vlada izjavlja, da se popolnoma strinja s pojasnili v francoski noti glede člena 2. pakta štirih velesil, ponavljajoč pri tem besede, s katerimi so ta pojasnila izražena v francoski noti. Končno se izraža v rumunski noti prepričanje, da sta obe vladi soglasni in enodušni tako glede svojih stališč kakor tudi glede svojih smotrov.

Enaki notli je francoska vlada poslala tudi jugoslovenski in češkoslovaški vladi.

Reški fašisti proslavljajo »pakt miru«

Bužak, 9. junija. n. Ko se je po Italiji razširila vest, da je bil parafiran takozvani Mussolinijev pakt, ki je njegov le po imenu, ne, pa po vsebini, so fašistične organizacije priredile po vseh italijanskih mestih veliko

manifestacije, ki so se jih udeležili pokrajinski in krajevni tajniki fašističnih strank ter ostali uradni organi. Kakor drugod, je prišlo do takih manifestacij tudi na Rki. Fašisti so v sprodu korakali po ulicah in vzklikali Mussoliniju kot iniciatorju pakta štirih velesil. Ko so prišli v bližino jugoslovanske meje, so se njihove manifestacije nemadoma izpremenile v demonstracije proti naši državi. Culi so se vzklikali: »Zivela italijanska Dalmacija!« »Ziveli italijanski Split, Dubrovnik, Trogir!« itd. Demonstracije so trajale kakih 20 minut. Šele nato so karabinjerji nastopili proti demonstrantom in jih razgnali. Demonstranti so tedaj krenili proti prefekturi, kjer so se demonstracije proti naši državi nadaljevale. Kake pol ure kasneje se je znova zbralo okrog 200 fašistov pred območnim mostom in so pričeli znova demonstrirati. Na naši strani so ljudje ostali docela ravnodušni napram takim »manifestacijam« za pakt štirih velesil, ki naj Evropi zagotovi desetletni mir.

Atentat na Venizeloso delo atenske policije

Aretacija šefa atenske policije in dveh policijskih uradnikov, ki so obtoženi udeležbe pri atentatu

Atene, 9. junija d. Večera dopoldne je kabinet predsednika vlade prejel iz Malakije brzojavko, da so našli avtomobil atentatorjev na Venizeloso v gozdu oddaljenem 200 m od glavne ceste. Atentatorji so avto zažgali, da bi izbrisali sled za seboj. Nadelež so našli tudi drugi avtomobil z oznako »Ford«. Na obeh avtomobilih so jasno vidni sledovi revolverskih krogel, ki so jih izstrelili na napadke Venizelosovi spremljevalci. Na kraju atentata so našli tudi sledove, iz katerih sklepajo, da je bil eden izmed atentatorjev ranjen. Razen tega je policija dognala, da je bila na pokopališču Sv. Konstantina pokopana na skrivaj neka oseba, bržkone atentator, ki je bil pri napadu ranjen.

Predsednik vlade je izjavil, da je odredil sodnik oblastem, naj aretirajo vse krivce ne glede na njihov položaj in zveze z vlado.

Ker so pri zgorelih avtomobilih našli policijske znake in embleme, so sklepali, da je morala biti v atentat zapletena policija sama. Zato je državni tožilec odredil, naj se aretirajo šef javne varnosti v Atenah Polihronopoulos dva druga policijska oficirja ter šef narodnega poslanca Mavromihailija, ki so vsi obtoženi udeležbe pri atentatu.

Vest o aretacijah je povzročila v vsej grški javnosti veliko senzacijo. Venizelos sprejema iz vseh krajev države nepretrano brzojavne čestitke k srečni rešitvi. V mnogih krajih so se vršile tudi zahvalne službe božje in velike manifestacije njegove

vih pristašev. Tudi v Atenah se je v sredo vršila svečana služba božja, ki ji je prisostvovala ogromna množica. Prisostvovala sta ji tudi Kafandarisi in Papanastasi, ki je imel po cerkvenem obredu daljši nagovor na zbrane venizeliste. Zatem je množica krenila po mestu in manifestirala za Venizeloso. Na poti k bolnišnici, kjer leži ranjena Venizelosova žena in njegov sfer, so se manifestanti ustavili pred poslopjem vojskega ministrstva in vzklikali Plastras. Pred bolnišnico se jim je za izraze simpatije zahvalil Venizelos sam, ki je poudarjal, da zaradi dobro pripravljene atentata njegovi krivci ne morejo biti neznani oblastem.

Ko so nato manifestanti krenili proti trgu Konstitucije, so jih obkolili od vseh strani močni oddelki policije. Ker je skupina manifestantov hotela prebiti policijski kordon in priti pred vojno ministrstvo, je prišlo do spopada s policijo, ki je tudi streljala. Več manifestantov je bilo ranjenih.

Ker je položaj silno napet, ni izključeno, da bo došlo še do novih izgrezov. Voditelji opozicije so zato pozvali predsednika vlade Tsaldarisa, naj ne odpušča v London na svetovno gospodarsko konferenco kljub njeni važnosti, ker je potrebno, da se posveti vsa pozornost notranjim razmeram. Obenem so poudarjali, da je aretacija krivcev atentata zadeva časti ne samo za vladu, temveč za vsa državo, in da bi njegov odhod v inozemstvo imel za posledico veliko odgovornost zanj samega.

Transforni moratorij v Nemčiji

Nemčija je proglasila s 1. julijem transforni moratorij za dolgove v inozemstvu

Berlin, 9. junija. d. Ker so zastopniki upnikov nemških dolgoročnih in kratkoročnih dolgov v inozemstvu prejšnji teden v razgovorih z zastopniki državne banke soglasno priznali, da bi nadaljnje znižanje rezerve zlata in deviz otežkočilo popolno funkcioniranje državne banke kot osrednjega novčanicega zavoda, zaradi česar bi bilo želet, da se te rezerve postopno zvišajo, je državna banka sporočila državi vladi, da bo s 1. julijem začasno ustavila dodeljevanje deviz za plačila obveznosti nastalih pred julijem krizo l. 1931. Izvzete bodo obveznosti na podlagi prejšnjih dogovorov o odgovoditvi plačil za inozemske dolgove.

Državna vlada je zato izdala zakon, po katerem so nemški dolžniki dolžni, da vrše svoja plačila nadalje v nemških markah. Vplačana plačila v markah se bodo upravljala v posebnih konverzacijskih blagajni toliko časa, dokler ne bo na razpolago dovolj inozemskih plačilnih sredstev za izvedbo zastalega transferja.

Državna banka naveda v svojem poročilu državnemu kancelarju, da se je njena zaloga zlata in deviz, ki je dosegla ob koncu junija l. 1930 višek 3078 milijonov mark, zmanjšala kljub sklenjenim dogovorom o odgoditvi plačil in deviznim ukrepom na 280 milijonov mark. Trejmo nazadovanje te zaloge povzroča nevarnost, da razpoložljive devize ne bodo zadostovale niti za redno plačevanje vsakdanjih obveznosti v nemškem trgovinskem prometu z inozemstvom. Ta nevarnost je postala tem večja, ker se je obenem z nazadovanjem deviznih rezerv tudi močno zmanjšala zmanja

trgovina. Položaj se je tako poostiril, da je državna banka zaradi vzdrževanja zunanje trgovine in plačilne sposobnosti Nemčiji prisiljena izvesti v deviznem gospodarstvu odločilne ukrepe. Kot svoj končni cilj smatra seveda čim prejšnjo uvedbo nemške valute v svobodnem mednarodnem trgovinskem prometu in popolno vzpostavitev plačilnih sposobnosti za vzdrževanje obveznosti napram upnikom.

London, 9. junija. AA. »Financial News« ostro kritikuje sklep nemške vlade o proglasitvi moratorija za transfer deviz na račun zasebnih dolgov.

Belgijska finančna reforma

Bruselj, 9. junija. v. Kakor znano, je dobila belgijska vlada posebna pooblastila za izvedbo finančne reforme. Sedaj je objavila odredbe, ki jih bo izvedla v ta namen. Vlada predvideva predvsem znižanje plačil državnim uslužbencem za 5 do 10 odstotkov, znižanje pokojnin, državnih podpor in subvencij za 20 odstotkov. Administrativni krediti se bodo znižali za 10 odstotkov. Po višal se bo davek na promet in povečala osebna dohodnina. Nadalje se bo docela reorganizirala socialna zakonodaja. Uvedlo se bo obvezno delo za brezposelne. Končno namerava vlada izvesti še celo vrsto drugih odredb, da doseže čim večji prihranek. Belgijska javnost je zaradi teh ukrepov zelo razburjena. Kakor kaže, jih bo vlada v vsakem primeru izvedla, da doseže na ta način uravnoteženje belgijskega proračuna ter obnovo državnega kredita.

Naši kraji in ljudje

Dragutin M. Domjanić

Kakor črna ptica iz narodne pesmi, ki je priletela pred junaka in ga spomnila povsod in vsaki hip pričujoče smrti, nam je prišla vest o nagli smrti velikega pesnika Dragutina M. Domjanića. Tudi on? In tako nenadno, kar sredi noči, brez odloga in brez slovesa od svojih najbližjih?

Ko smo se pred nekaj dnevi kramljali na beli ladji »Prestolonaslednik Petar«, mi je pravil, kako težko se odpravlja na pot. Nikdar ni bil strasten potovalec — poteza, ki se lepo ujema z značajem njegove poezije. Ni maral priprav in prtljage — in zdaj je krenil na pot v večnost brez priprav in brez vsega nadležnega in mučnega, kar sicer spremlja človekovo umiranje. »Prišlo je povelje in njegovo dobro srce se je nemočno vklonilo; tiho so se odprla vrata med življenjem in smrtjo in tiho je Dragutin M. Domjanić prekoračil prag, ki

nagle smrti in govor čuvstev v nas vseh, ki nas je pok. počastil s svojim dragocenim prijateljstvom, je silnejši od glasu kritično motrečega razuma, ki bi skušal izmeriti njegovo izgubo za hrvaško in sploh za vso jugoslovansko literaturo. — Danes pišejo o »somraku lirike« in pozabljajo, da je ta lirika že nešteto krat mrknila in zopet zablaskala, kadar se je pojavil resničen pesniški genij. In tako bo tudi v bodoče, dokler bo »srce srcu govorilo«. Domjanić je bil tak lirik.

Z dr. Dragutin M. Domjanićem je umrl eden največjih poetov Jugoslavije. Kdo mu je še stal ob strani? Pri nas Oton Zupančič, pri Hrvatih Vladimir Nazor, pri Srbih Jovan Dučić. Smrt je zatekla Domjanića v času, ko je še vedno ustvarjal. Letošnje spomlad so izšle pri »Srpski književni zadrugi« njegove »Pesmi, izbor in nove poezije«, še pred tedni je dovršil večjo serijo prevodov iz provenčalske lirike.

Duhovno življenje vse Jugoslavije je siromašnejše — odkar ni več Dragutina M. Domjanića. Prihajajo drugi in govore svojo besedo, toda on — samo enkrat, kakor vsak polnovreden individui, — je umolknil, preden je povedal vse, kar je hotel povedati.

★

Velikemu epiku zagorske preteklosti, hrvaškemu Turgenjevu Gjalskemu, se je zdela pred leti pogrešana misel pisca teh vrstic, da Drag. M. Domjanić po svoji kajkavski poeziji sodi tudi v slovensko literaturo. In vendar je bil rajni Dragutin M. Domjanić tudi naš — ne le po najbližji sorodnosti kajkavskega narečja, marveč tudi po tesnih vezeh s slovensko literaturo. Že dolgo pred svetovno vojno je poročal v »Savremeniku« in drugod o naših pesmih in drugih književnih pojavih »slovenske verze je vpeljal v svojo liriko, naše poete

je iskal in poznal. Častni večer, ki mu ga je pred nekaj leti priredila Ljubljana, je bil zaslužen priznanje temu »kajkavcu«, ki svojega srca ni omejil s Sotlo in Kolpo. Dragutin M. Domjanić je sodeloval tudi v slovenskih revijah. Njegove izvirne pesmi najdemo v »Ljubljanskem Zvonu« in v vsakem zvezku »Odmenev«. Vse do smrti je zasledoval preko naših revij nove pojave v slovenski literaturi.

Pokojnik je bil po srcu in duhu Hrvat, ker je smatral, da je samo tako pravi Jugoslovian. Kako daleč je bil od plemenske mrznje in separacije, pa pričata že samo dejstvo, da je stalno sodeloval v beograjskih revijah in že prej omenjeni podatek, da je letos izdal svoje pesmi pri »Srpski književni zadrugi«.

★

S pokojnim dr. Domjanićem je zapustil občestvo živih človek, ki je bil v polni meri vreden rimskega epiteta »anima candida«. Nasproti vsakomur je bil prijazen in uslužen, nasproti prijateljem pa nežno pozoren in dober; pravi vitez in kavalir, kakor jih je malo v današnjem svetu. V svojem intimnem življenju je ta trubadur, ki je tolikanj opeval ljubezen do ženske kot ideala, vračal najtoplejša ljubezenska čuvstva svoji materi in sestri. Ljubezen do matere je bila v njem tako močna, da je potlačila vse drugo: bil je zvesti kavalir svoje plemenite roditelje, ki ji je usoda v svoji nepreračunljivi volji namenila gorjup bolesta, da pokoplje svojega sina.

V zasebnem življenju je bil dr. Domjanić vedno zelo preprost in naraven. Maksim Gorkij pripoveduje o Čehovu, kako se je izogibal »učenim« pogovorom in »modrovanju«; nekaj te preprostosti je odklikovalo tudi avtorja »Kipev in popevke«. Vzvišenih gest ni poznal, dasi je dosegel v svoji karieri, v literaturi in v družabnem življenju visoke časti. Bil je velik pesnik in nepozaben človek.

Njegov duhovni lik bo trajno živel v narodu, ki ga s ponosom šteje med svoje sinove. Bodi mu lahka zemlja na solnčnem Mirogoju!

B. Borko.

Škodljiv šovinizem na Koroškem

Hujskači, ki delajo škodo tujskemu prometu — Šovinistične izbruhe obsojajo poleg Slovencev tudi mnogi Nemci

Sramoto koroške dežele imenuje zadnji »Koroški Slovenec« početje nekaterih hujskačev, ki delajo veliko škodo tujskemu prometu. Uvodoma navaja, kako se avstrijska vlada trudi, da bi pomagala narodnemu gospodarstvu sedaj, ko je prišlo do nemške mejne zapore. Vlada je določila v propagandne svrhe za tujski promet 60.000 šilingov in je pripravljala celo izplačati neposredno odškodnino zaradi omejitve tujskega prometa najbolj prizadetim gostilničarjem. Koroški deželni tujski urad išče stikov z inozemstvom, da zagotovi deželi zadostno število tujcev. Pripravljen je tudi izposlovati pri oblasti najdalekosežnejše ugodnosti za letovanja in izlete. Hvalevreden je ta trud v pomoč ljudstvu v tej težki gospodarski stiski.

Pri vsem tem stremjenju uradnih oblasti in ustanov pa se v slovenskem delu koroške dežele še vedno najdejo ljudje, ki morajo dati duška svoji nacionalni nestroptnosti napram gostom iz Jugoslavije, ki prihajajo v koroške kraje kot izletniki in ljubiteljski. Za epkrate navaja »Koroški Slovenec« naslednja primera takega škodljivega šovinizma:

V penzion »Obire« je nedavno dospela družba ljubljanskih izletnikov, ki se je udeležila potovanja tujsko-prometnega društva »Putnik«. O prihodu izletnikov na Klopinski jezero je bil obveščen tudi škocijski moški pevski zbor, ki je smatral za svojo dolžnost, posetiti goste ter jih razvedriti z narodno koroško pesmijo. Baš tedaj pa se je znašel v hotelu tudi župan škocijske občine v družbi dveh občanov. Za kulturne ljudi bi se spodobilo, da bi občinski predstojnik škocijske občine, katere velik okoliš Klopinskega jezera je uradno proglašen za letovišče, — došle goste iz sosednje države primerno pozdravil ter se jim z vljudno besedo priporočil za nadaljnje obiske. In kaj se je zgodilo? Ne samo, da mož ni poznal navadne olike, s svojima pajdašema je začel celo zasmehovati in žaliti goste in pevce. Zaradi tega so seveda prišli protesti na občino in na olepševalni društvu Klopinj in Škocijan s pripombami, da so se izletniki zgrajali nad prostakiškim manirami in da je s tem napravljena velika škoda toliko zaželenemu in potrebnemu tujskemu prometu. Izletnikom v zadoščenje pa bodi povedano, da je predsednik klopinskega olepševalnega društva, ki je trezen in pošten Nemec, medtem že podvel potrebne korake proti trem hujskačem. Primerno obsojdo bo gotovo izrekel tudi tujsko-prometni urad koroške dežele vlade.

Drugi primer pa se je zgodil v Zitari vasi. Ko so se ljubljanski gostje poslavljali se je znašel pred Rutarjevo gostilno neki uslužbenec Miklavčev pivovarne s svojim motornim kolesom. Med poslovnimi pesmijo domačih fantov se je z najhujšim hrščem in ropotom motorja zakadil med množico in si z glasnim trobenjem delal pot. To je trikrat ponovil, menec, da daje tako najboljšo duška svoji nacionalni zagrizenosti. Občinstvo je na ta iznervirajoči odgovorilo z gromovitimi klici proti narodnim socialistom, ki so očitno nagovorili svojega vnetega pristaša k izvedbi mučnega in sramotnega incidenta. Izredni discipliniranosti občinstva je treba pripisati, da se ni zateklo k brezobzirni samopomoči. Višji uradnik pivovarne pa je potem, ko so se ljudje zgrajali nad incidentom, še naglašal, da je bilo izzivanje namenjeno »samo Ljubljancem«.

Opis ta dveh izbruhov neumnega in škodljivega šovinizma zaključuje list z naslednjim umestnim opozorilom: Med tem ko taki nerazodrežni in hujskači spravljajo deželo in njeno gostoljubnost v sramoto, pa trkajo jugoslovanski Nemci pri vlad v Beogradu za znižano vožnjo v Avstrijo k pevskemu koncertu in medolejuju v Slovenijo za spravljivost in bratstvo. Moramo prav, če najprvo naša oblast potkpa pri škodljivcih in izzivačih v koroški deželi.

25-letnica sevniškega Sokola

V dobi najhujšega pritiska tujcev l. 1908. je bil ustanovljen sevniški Sokol, ki se je takoj od začetka moral boriti s silnimi težavami. Obrt in industrija v Sevnici sta bila takrat skoro čisto v nemških rokah. Zato sta se Schulverzin s svojo šolo in Südmarcha trdno vkočenila v kraju. Zdj po vojni se tujcev ni bati, a zato ima sevniški Sokol mnogo domačih nasprotnikov.

Zaradi pomanjkanja ustreznega prostora za društvene svrhe, si je društvo zgradilo v letih 1929 in 1930. lasten dom. Usoda je hotela, da je bil dom dograjen prav ob nastopu gospodarske stiske, ki je na mah odvzela društvu skoro vse dohodke. Tako ima društvo s svojim domom veliko breme in ne zmaguje niti ogromnih letnih obresti. Vse to pa ne moti društva, da ne bi žilavo delovalo. Društvena bilanca lanskoletnega dela govori o močni življenjski sili sevniškega Sokola. Društvo vzdržuje lasten orkester in obirno javno knjižnico. Članstvo se vedno v velikem številu udeležuje nastopov sosednjih bratških društev.

V nedeljo 11. t. m. bo sevniški Sokol v svojem domu svečano praznoval 25letnico obstoja. Slovestnost bo združena z zletom spodnjeposavskega sokolskega okrožja. Bratje in sestre bližnjih in tudi daljnih sokolskih drušin naj posetijo v velikem številu Sevnice, ter jim nudijo krepko moralno oporo v borbi z domačimi nasprotniki Sokolstva.

V teku 25 let obstoja so bili na čelu društva kot starostar bratje Drnovšek, Starkl, spet Drnovšek, Kladnik in zdaj že tri leta Jakli.

Naša slika prikazuje Sokolski dom, ki stoji levo od železniške proge proti spodnjemu Posavju in je v lep okras svoje okolice.

Pri apnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine »Franz Josefov« vode iztrebljenji črevesa brez hudega pritiska. Cenjeni učenci na klinikah za notranjo medicino so dosegli celo pri polstranskem ohromelju »Franz Josefov« vodo najboljši uspehi pri iztrebljenju črevesa. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Stoj! dokler še ni prepozno ...

Zob je votel in se mora zaliti. Dnevno temeljito čiščenje z zobno pasto Chlorodont bi to poškodbo lahko preprečilo. Chlorodont ne daje zobem samo blestečega sijaja, ampak jih ohranja tudi zdrave. Dobiva se povsod. — Poskusite eno tubo, uspeh Vas bo presenetil! Tuba Din. 8.—, velika tuba Din. 13.—

Nove deževne grožnje

Barjani se boje novih poplav — Ugotovitev komisije o zadnji veliki poplavi v ljubljanski okolici

Ljubljana, 9. junija. Včeraj je bil god sv. Medarda, ki je splošno znan kot nevaren vremekar. Naši Notranjci pravijo: Kakršen je dan sv. Medarda, takšnih dni 60 potlej cela garda. — Od nevarne strani pa poznajo tega svetnika tudi Francozi. O njem imajo staro prislavico v stihih, ki pravi: Če Medard napravi dež za svoj god, bo deževalo 40 dni, če sv. Barnaba ne pride in mu nosu ne odreže. — Sv. Barnaba bo godoval do nedelje in bi bilo res dobro, če bi se izkazal, ko se nevarni Medard že drugi dan tako grozeče uveljavlja.

Včeraj so bile večje nevihte okoli Kamnika proti Litiji. Padala je tudi toča, ki je napravila večjo škodo na dozorevajočih češnjah. Okoli Vevč in Zaloga je bil okoli poldneva silovit naliv. Med nalivom se je vsula gosta sode, ki je za par centimetrov pokrila polja. Škode ni napravila nikjer, samo travo je nekoliko polegla. Med nalivom okoli 15. pa se je ozepek pas sode vsul od Golovca proti Igu ter je začel zlasti Galjevico in Črno vas, dočim je sode prizanesla Rudniku. Tudi tu ni bilo škode. Deževje z nevihtami se je nadaljevalo tudi danes. Barjani še vedno s strahom zro v bodočnost, če ne bodo mogoče sledile nove poplave. Pojav majniških poplav je bil nekaj

izrednega. Ljubljana je zato silno naraščala, ker so se na Notranjskem zlepe ogromne mase dežja. V treh dneh je padlo nad 200 mm dežja po mnogih notranjskih kotlinah, cel mesec pa celo do 400 mm. Vse te vode so se najprej zbirale v Loški, nato v Cerkljski in pozneje v Planinski kotlini, od koder so buhnile na dan pri Vrhniki, v Bistri in še pri drugih manjših potočkih.

Posebna komisija mestne občine je pregledala in popisala vso škodo poplav ter ugotovila: Na vsem poplavljenem ozemlju, spadajočem pod mestno občino, sta glavna pridekla, krompir in fižol 100 odstotno uničena, prav tako je uničena koruza, ker le na nekaterih krajih mole še posamezna stebelca koruze kot nepoškodovana, žito 80 — 90 odstotno uničeno, tu in tam je ostalo nepoškodovano, semenski motovilec 60, povrtnina, dalje korenje in pesa za živino pa prav tako 100 odstotno uničeni. Krma je bila silno blatna in jo bodo moral kmetje pokositi le za stelo.

Poplavljenе kraje si je ogledal tudi inšpektor kmetijskega ministrstva g. Viktor Nemčanin, ki je osobito strokovnjak v ocenji poplav, ter je izjavil, da je bila majniška poplava na Barju res katastrofalna in nekaj nenavadnega.

Nenavadna osmrtnica beograjske milijonarke

Beograd, 9. junija.

Včeraj, ko je pretekla ravno štiridesena doba od za Beograd tako senzacionalnega pogreba umorne milijonarke Drage Mitričevićke, je v izloženem oknu pogrebnega zavoda »Concordia« občinstvo presenetila nenavadna osmrtnica čudaške starke. Lastnik pogrebnega zavoda je namreč sredi izložbe krst, križev, nagrobnih vencev in vseh ostalih rekvizitov cenejših in dražjih pogrebov razobesil na veliki deski slike dragocene krste pokojne milijonarke in njene okrašene grobnice, okrog pa z velikimi črkami napisal naslednje:

V takem dragocenem in luksuznem sarkofagu je bila pokopana pokojna Draga Mitričevićka in ta sarkofag še ni plačan. — Pred to izložbo so se ustavljale ves dan velike trupe in je tako obnovljen v spominu vsega Beograda spet enkrat tragični konec bogate in čudaške žene, z njim vred pa seveda tudi njen razkošni pogreb ter zamotani spori zaradi njene zapuščine. Razpravljalo se je po ulicah in lokalih mnogih tudi o skrivnostni njene smrti, o bankirju-rabojniku Markoviću in o njegovem tajniku Miljkoviću, ki v beograjski javnosti še vedno veljata za morilca bogate starke. Lastnik pogrebnega zavoda pa je obiskal tudi uredništva beograjskih listov ter pripovedoval: Stiri mesece sem čakal na poravnave računov dragocene pogreba, na mnoge stroške še danes gori luč v grobnici pokojne milijonarke, vsega tega pa mora biti konec. Kako pridem, prosim vas, do tega, da bi na svoje stroške pokopal milijonarko...

Čudna osmrtnica bo mogoče pospešila reševanje sporov o zapuščini Drage Mitričevićke in je bil to tudi namen lastnika pogrebnega zavoda, ki zahteva v prvi vrsti, da se mu plača za dragoceno krsto dogovorjenih 90.000 Din.

Čudna pota dragocene slike

Beograd, 9. junija.

Pred beograjskim sodiščem se je moral zagovarjati sin pokojnega državnika Nikole Pašića, Rade Pašić, katerega je obtožil trgovec s starinami Petar Krstonošić, da si je samostojno prilaščil sliko, ki predstavlja mladega dečka, umetniško delo italijanskega slikarja Vastrija, katero mu je ponudil v nakup. Pašić da je sliko sprejel, ali mu je ni hotel plačati, temveč si jo je kar tako prilaščil.

Na razpravi se je stvar pokazala v popolnoma drugačni luči. Rade Pašić je dokazal, da ta slika, ki je bila last njegovega očeta, predstavlja njega samega, ko je bil star kakih 12 let. Ko se je bilo treba v svetovni vojni leta 1915. umakniti iz Beograda in potem tudi iz Niša ter preko Albanije, je Nikola Pašić velik del svojih dragocenosti, zlasti slik in preprog, ogromne vrednosti shranil pri arnavskem pravku, svojem prijatelju Ibrahimu Devi v Kosovski Mitrovici. Deva je vse te Pašičeve stvari dal takoj zazidati v svoji hiši, tako da ni bilo nikakega sledu o njih. Ko so pa prišli Avstrijci, se je med Mitrovčani našel ovaduh, ki je stvar ovadil nekemu avstrijskemu oficirju. Ta je dal razkopati zid in pograbil vse skrite dragocenosti, med katerimi se je nahajala tudi ona slika. Kam je vse to potem izginilo, se nikdar ni moglo dognati. Ko pa je Krstonošić, ki je po svoji trditvi kupil sliko »dečka« od novosadskega starinarja Slepčevića in jo potem prodal nekemu Branku Janoševiću za 2000 Din pač dognal, koga predstavlja slika, jo je ponudil v nakup Radetu Pašiću, toda za ceno 40.000 Din. Pašić je seveda takoj spoznal sliko, samega sebe, in ie stvar ovadil policiji, ki je potem tudi uvedla preiskavo, da bi se dognalo, kam so izginile v Kosovski Mitrovici ukradene dragocenosti. Toda vse iskanje je bilo zaman. Ugotovilo se je, da je Krstonošić dobil sliko od novosadskega starinarja Slepčevića, ta pa da

Jo je kupil pred kakimi šestimi leti od uradnika novosadske hranilnice Ivana Horvata, ki je trdil, da je sliko kupil njegov pokojni oče in da je bila že dolgo v družini.

Rade Pašić je na razpravi seveda izjavil, da ni kriv pregreška samolastne prisvojitve tuje lastnine, ker je slika, ki predstavlja njega samega, njegova lastnina in si je torej prilaščil samo tisto, kar mu je bilo siloma odvzeto. Sodišče je to vpoštevalo in ga oprostilo.

Zborovanje naših gozdoznikov

Ljubljana, 9. junija.

Občni zbor ljubljanske edince Jugoslovanske gozdoznike lige bo v nedeljo 18. t. m. ob 10. uri na l. deski osnovni šoli na Čopovi cesti. Dostop imajo samo prijavljeni in povabljeni.

Jugoslovanska gozdoznika liga je zgrajena na podlagi gozdoznika (Woodcraft), ki ga je zasnoval in ustanovil l. 1902 ameriški prirodopisec in pisatelj Ernest Thompson Seton in iz katerega so se razvile pozneje vse ostale smeri tabornišva, v prvi vrsti skavtizem. Namen društva je pospeševati v prostem času duševno in telesno utrjevanje svojih članov s tabornjenjem v prosti prirodi, z izleti in potovanji na podlagi abstinence glede alkohola, niti pijače in kaj, gojiti družabnost in zmisel za skupnost, navajati k samopomoči, spoznavati naravo in njene krasote, nuditi mladim in odraslim osvobodilo, razvedrilo, romantiko in zabavo s preprostim življenjem v prirodi ter vežbati svoje člane v spretnostih, ki so v to svrhu potrebne. Liga ne predstavlja nikake mladinske organizacije, ker je namenjeno Setonovo gozdoznikstvo načelno vsem starostnim dobam.

Društvo je bilo ustanovljeno leta 1925 pod imenom »Združene slovenskih tabornikov«. Leta 1931 je sprejela organizacija svoje ime v »Jugoslovanska gozdoznika ligoc«. Redni član je lahko vsakdo, ki se pismeno obveže, da ne bo pil alkohola niti pijače in ne kadil, podporni pa postane lahko vsak prijatelj taborniškega pokreta, ki ne nasprotuje abstinence. Pravila je odobrilo ministrstvo za telesno vzgojo v Beogradu z odlokom št. 1210 z dne 11. maja 1933.

Prijave in informacije: Meglič Ludvik, Ljubljana, Karlovska cesta 22.

Elitni kino Matica

Telefon 2124

Danes premiera muzikalne drame senzacij po glasbi

Paula Abrahamova

Pustolovščina ene noči

Jenny Jugo

Hans Brausewetter

Danes najnovejši zvočni tednik.

Predstave ob 4., 8. in 10. uri.

Globoko znižane letne cene!

Iz življenja in sveta

Vezuv se oglašja znova

Stari nemirom je začel v zadnjih dneh spet bljuvati in velik tok lave se s precejšnjo brzino pomika proti vsem ob njegovem vnožju. Upajo pa, da bo tokrat prešlo brez hujše nesreče in da se bo lava ustavila, še preden doseže človeška bivališča.

Spiritisti v češkoslovaški

V binkoštnih dneh je zboroval v Pragi kongres češkoslovaških spiritistov. Udeležili so se ga odposlanci iz vseh delov države in ti so zastopali po nekaterih cenitvah kakšnih 800.000 spiritistov! Ogromno je bilo zanimanje javnosti za to prireditev, velika dvorana mestne knjižnice, kjer se je vršil kongres, je bila ves čas natlačena polna in listi poročajo, da je le redkokdaj kakšna popularna politična stranka ob času svojega največjega razmaha zbrala v Pragi na svoje shode toliko ljudi, kakor to spiritistično zborovanje. Vsako gibanje, ki učinkuje tako na mase, je smatrati za znak časa, a če bi si hoteli razložiti ta znak, bi našli morda najboljšo oporo v dejstvu, da je najti največ spiritistov v najubožnejših slojih ali v ozemljih, kjer ljudje s težkim telesnim delom ne pridejo sicer do gmotnega blagostanja, pač pa v dušne težave. Povsod tam, pišejo listi, kjer je čedalje težje sprijazniti se s trodimenzionalnim

svetom, išče človek v svojih mukah priležnosti v zasanjanem in izfantaziranem svetu četrte dimenzije. Tako je spiritizem smatrati kot akt duševne samopomoči tistih malih ljudi iz ljudstva, ki ne čutijo — morda čisto upravičeno — razočaranja in izdane po intelektualizmu, zlasti političnem. V zvezi z zborovanjem se je otvorila tudi razstava »medialne umetnosti«, slik in skulptur, ki so jih večji del neuki in neizveščani ljudje izvršili v transu, pod »inspiracijo« iz »onostranosti«. Te slike in skulpture so večinoma zelo neobčutljive, nerodne in primitivne, kakor ni drugače pričakovati, a vsem je skupna neka borba duše po nadzemskem in brezčasnem, vedno znova se pojavljajo risbe potopljene svetov, nezemeljskih gradov in palač, višjih vrhov, pokrajin in ljudi na Martu. Tudi tu išče primitivna duša izhoda iz strašne realnosti v neko nerealno, nadzemsko krasno in čarobno svetovje.

Koliko veljajo podpisi

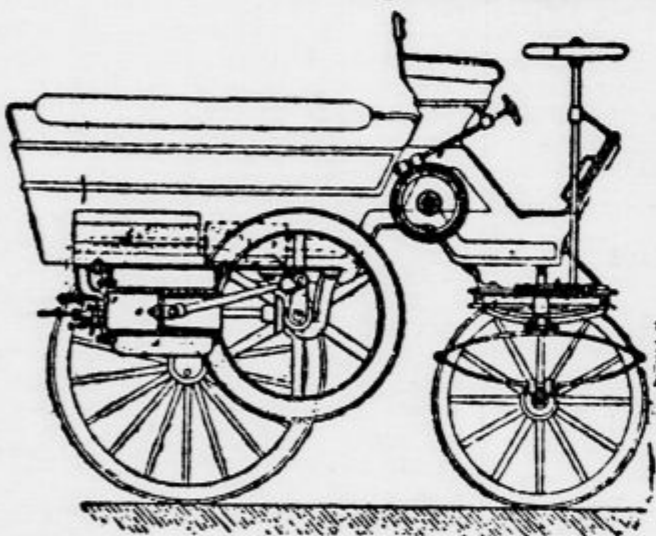
Ameriška mladina je bila vedno vneta za zbiranje avtogramov in še danes plačuje zanje, če že ni drugače mogoče, precej visoke cene. Najvišje cene veljajo seveda tudi na oni strani oceana za avtogramе filmskih zvezdnikov in zvezd, med njimi pa stoji na prvem mestu še vedno Greta Garbo, za čije pisma plačujejo po 25 in še več dolarjev. Pisma Charlieja Chaplina so znatno cenejša, le redkokdaj segajo preko 10 dolarjev. Pisma in podpisi Marlene Dietrichove imajo približno isto vrednost, Marion Davisovo pa cenijo na avtogramski borzi komaj na 5 dolarjev. Še slabše se odrezujejo politiki, ki jih mladina sploh ne išče mnogo. Za Rooseveltov podpis ponujajo 3 dolarje, za Wilsonov isto toliko ali

celo malenkost manj. Kar se tiče Hooverja, ga imajo v zbirateljskih katalogih zabeleženo z enim ali poldrugim dolarjem. Seveda je treba pripomniti, da tudi za podpis malega modrega filmskega zvezdnika Jackieja Coopera ne plačujejo več nego poldrug dolar in mali Jackie je v svoji stroki gotovo veličina.

Odkritje Platonove akademije

Iz Aten poročajo, da so tam pri arheoloških izkopavanjih v zadnjih dneh odkrili ostanke akademije, v kateri je učil slavni filozof Platon. Izkopali so ves spodnji del znamenitega poslopja.

Pred petdesetimi leti

Pred petdesetimi leti je delal francoski inženjer Edvard Delamare-Deboutville v Rouenu prve poskuse z avtomobilskim vozilom. Na levi vidimo njegovo konstrukcijo, na desni pa izumiteljevo sliko.

Josip Suchy:

Nahod

Po daljši odsotnosti svojega miznega predsednika Kozamurnika so nerazdružljivi prijatelji spet sedeli pri Figovcu in bilo bi jim vse pogodu, da jim ni Kozamurnikova slabost kašlja razpoložena. Ta sicer zdravi človek si je v Slatini pridobil skoroda fenomenalen nahod, ki ga je mučil na oddihu in mu sedaj še doma nagaja. Že ves teden so pri Figovcu govorili samo o Kozamurnikovem nahodu in o njegovi slabi volji, ki je izključevala domala vsako razpravo o političnih in lokalnih zadevah.

Tudi danes je Kozamurnik ves čemer sedel za mizo. Rdeče lice mu je v barvitosti še podvojil nanaravno rdeč nos in rdeče nabrekli veke. Zdal pa zdaj ga je napadla rahel kašelj in njegov nastop je bilnik vsedkar spremenil z globokim vzdihom ter se z obema rokama prijel za batico.

»Mar te še vedno bode v glavi?«, ga je po takem napadu sočutno vprašal Zavrtnikov Francelj.

»Bosti, to ni pravi izraz, je mrmral, »to je bolj trganje, kakor bi mi lasje rasli na znotraj in bi jih kdo s silo pulil.«

Zavrtnikov Francelj je ob grozoti tega primerljaja kar ganljivo zrl predse.

»In kako je z sluzjo?«, je nadalje Francelj sočutno pobaral.

»Ni da bi govoril. To je izmeček človeštva, ki ga imam.«

»In v nosu imaš še kaj zraka?«

»Oh, kaj še. Že štirinajst dni nosim svoj nos čisto zastoj na licu in moram ta nekorištni rilec zraven še čediti.«

»Zato pa se tudi salamensko svetlo, je del Goričarjev Korel in Kozamurnika prijateljsko potapljal po rami. Kozamurnik se je zdržnil in hotel vzkipei. Vendar pa se je premagal in ugalen rekel: »Tebi lahko, ki si zdrav ko riba. Lahko piješ, češ in kadiš, če pa jaz cigaro kadim, mi diši kakor morska trava.«

»I, vidiš, je rekel Goričar, »to pride vse od tega, ker si nas same pustil. Kaj pa tudi iščeš v Slatini? Kaj nimaš tu vsega, kar ti srce poželi: imaš hribe in planine, šmarno goro in Sveto Katarino, Ilirijo in Savo, povsod, kamor greš, si doma in kar je glavno, spiš lahko v mehki postelji, dočim je v Slatini gotovo bolj hladno in vlažno. Debel človek sodi v debel zrak, ta je njegov element, da veš, in drugi pot ostani doma. Pogledaj nas: nihče nima nahoda, ker smo ostali vsi v svežem ljubljanskem zraku.«

Gospod Kozamurnik se je skoraj ujezil, pa se vendar zadržal.

»Že dvajset let nisem podelil dobil nahoda. In letos me je prijel. Zdrav sem odšel in bolan sem se vrnil. To je res.«

»Veš, to je podelski nahod, je potrdil Zavrtnikov Francelj. »Tak je posebno hud. Morebiti je tega, kriva mrva?«

»No, saj vendar ni žrl mrve, ga je zavrnil sicer vedno molčeči Zmirčev Pepe, samo da je kaj rekel. Kozamurnik ga je pogubonosno pogledal ter zamolklo rekel: »Dolgo časa trpi, preden kaj zineš in še potem je največja nemnost. Ti norec, ti nahod se dobi od vdihavanja sene, ne pa od žrtja mrve.«

»Na, na,« se je branil Zmirčev Pepe, »za-

to še vedno nisem norec. Mislim sem pač, da dobe i konji smrkvost očividno od mrve...«

»Nečaj! ga je nahnul Kozamurnik.

»Tiho bodi, Pepe, je opominjal Zavrtnikov. »Zdal si govoril in se spet umiri pa se pogrezi v premišljanja. Zan, jaz bi namesto tebe rajši zdravnika vprašal, zakaj tako dolgo traja ta nahod.«

»Doktorja ne maram, je odvrnil Kozamurnik. »Sem že v konverzacijskem leksiku prebral, da je nahod katar nosne sluznice, ki napade pretežno v skrofulozne ljudi, kakor močne in mišičaste. Na ta način sem zvedel, da sem slaboten in skrofulozen človek. Še sanjalo se mi ni, da bi imel bezgavice.«

Silen krohote se je razlegel ob tej Kozamurnikovi izjavi, naka mu je Goričarjev Korel naredil dolgo pridigo, češ, da ima vprav zaradi tega tako atletskega nahoda, ker je močan in mišičast. Takega nahoda, ki ga imajo slabotni ljudje, pa naj bi ga bilo kar sram.

Zatem je sledila dolga debata o terapiji Kozamurnikovega nahoda. Naposled je Zavrtnikov Francelj predlagal novo zdravilno metodo.

»Veš kaj, je rekel, »poskusi enkrat z rastlinsko prehrano, mesa si že dosti žrl. Poskusi, kaj pa je na tem.«

»Ne bo slabše, je pritrdil Goričarjev Korel, »to je dobra ideja.«

»Niti koščka mesa mi ne privoščite?« je vzdihoval Kozamurnik. »Preveč zahtevate. Pa če mislite zaradi mene...«

»Bravo!«, je hvalil Zavrtnikov Francelj. »In da vidiš, kake prijatelji smo ti, bomo

Plavajoči otoki se bodo dobro obnesli

Nemška zračna Hansa vrši ta čas zanimive praktične poskuse za ureditev preokceanskega zračnega prometa s sodelovanjem umetnih letalskih otokov. V okviru teh poskusov je preletel te dni velik hidroplan tipa Dornier-Wal južni Atlantik med Bathurstom na zapadnoafriški obali in Natalom v Braziliji. Sredi oceana je pristal na parniku »Westfalen«, ki je bil kakor znano preurejen v plavajoči letalski otok. Ta pristanek in ponovni vzlet s pomočjo nove katapultne naprave se je izvršil v najlepšem redu, tako da se je letalski otok izkazal po vseh pričakovanjih. Še bolj se bodo morali izkazati novi letalski otoki, kakršnega so dovršili te dni na Angleškem in ki bodo izdelani po načinu fantastičnega jeklenega otoka v znanem filmu »F. P. 1 ne odgovarja«. Prvi otok te vrste prepeljejo že v bližnjih dneh v sredino oceana.

Mlada Eskimovka Dortuk

Je zamenjala polarni sij s sijem Jupitrovih obročev. Neka filmska ekspedicija jo je iz njene domovine na visokem severu privedla v Hollywood, kjer se je takoj živela v vlogi filmske zvezde.

Zaroka najmlajšega Gandhijevega sina

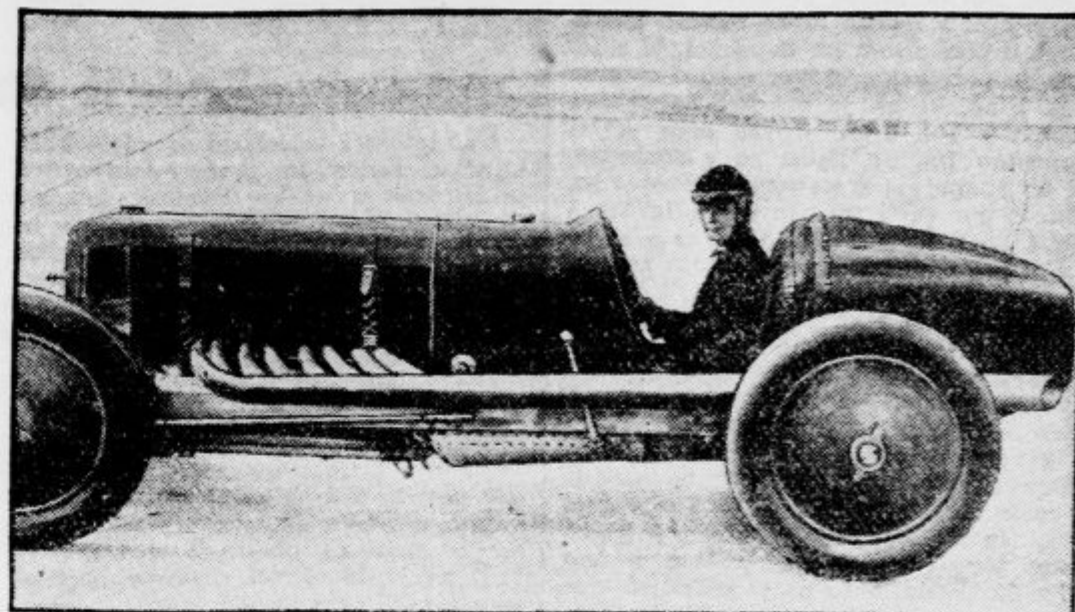
Iz Pune poročajo, da se je najmlajši Gandhijev sin Devidas Gandhi zaročil s hčerko gopskega radže Ahariara, ki je bil prej predsednik indijskega narodnega kongresa.

Roger Lapébie

Je postal francoski kolesarski prvak. Slika je bila posneta po njegovi zmagi, ko so ga njegovi tovariši in občudovalci navdušeno dvignili na ramena.

Svetovni avtomobilski rekord za ženske

Angleška avtomobilska dirkačica Stewardova je pred kratkim z brzino 234 km na uro postavila nov svetovni rekord za ženske.

Nerodno smrčanje

Nekega dne je prišel k znamenitemu internistu v Milano obupan mož in mu povedal, da se je poročil pred nekoliko tedni z dražestno, mlado žensko, ki ima samo eno napako, za katero pa sama nič ne more. Komaj zvečer zaspi, prične strašno smrčati. Nesrečni mož je poskusil že vse znane pripomočke, da bi odpravil svoji ženi to neprijetno navado, poskusil je že z vsemi specialisti za bolezni v nosu in grlu, končno se je preselil v drugo sobo. A tudi ta pobeg ni rešil njegovega spanja in kar je najhujše, so se pričeli v zadnjih dneh tudi ljudje v sosednih stanovanjih pritoževati nad smrčanjem njegove žene.

Slavni internist se je mučil več tednov z vsemi mogočimi metodami — a zakoncema ni mogel pomagati. Tedaj je sklenil, da bo v razširjeni strokovni medicinski reviji pozval zdravnike vsega sveta na pomoč. Prejel je v resnici vse polno nasve-

tov, ki pa niso nič zalegli. Samo dva izumitelja sta nasvetovala učinkovito sredstvo zoper to hudo bolezensko motnjo. Njiju izum je v bistvu mikrofoni, ki je bil zvezan prvotno z zvočnikom. Mikrofonika mrena sprejema tresljaje smrčavih zvokov in jih spreminja v magnetne toke, zaradi katerih prične zvonce brniti, da se pacient prebudi. Ta izum je neki Anglež potem v toliko izpopolnil, da je namesto zvonca postavil na mikrofoni transformator, ki prebija smrčajočega človeka z lahkiimi električnimi udarci.

To napravo sta nesrečna zakonca preizkusila in se je kolikor toliko obnesla, hudo je samo to, da hrupni simtom sicer odpravlja, a ga ne ozdravi. Medicinska znanost, žal, ne pozna nobenega boljšega pripomočka, ki bi smrčanje odpravil popolnoma.

Atentat na afganskega poslanika v Berlinu

O vzrokih atentata na afganskega poslanika v Berlinu poročajo sedaj naslednje podrobnosti:

Atentator Efendi Sajed Kamd je bil prijatelj bivšega afganistanskega kralja Amanulaha, ki so ga spodili, kakor znano leta 1929. Amanulahov prijatelj je bil tudi prejšnji afganistanski poslanik Gulam Nadir Kan, ki so ga pred nekaj meseci odpikali v Kabul in ga tam na strašen način umorili. V tem umoru je iskati razloge za novi atentat. V Afganistanu velja, kakor v mnogih azijskih deželah, še vedno krvna osveta. Atentator je pripadal rodu umorjenega prejšnjega poslanika. Ker se ni mogel osvetiti sedanjemu kralju Nadirju Kanu, ki ga je smatral za krivega tega umora, se je znesel nad njegovim bratom, poslanikom Sirdarjem Mohamedom Azizom. Kanom in ga usmrtil s strelom iz samokresa.

Gledališka kriza

Ameriški strokovni časopis »Ars« je vprašal pred nedavnim vodilne mednarodne igralce in režiserje, kaj mislijo o sodobnem gledališču. Med drugimi je bil naprošen za odgovor tudi znani angleški režiser Gordon Craig, ki je dejal to-le: »Naše pokolenje je priča prej neznanega propadanja gledališke umetnosti. Dramaturgi zaman napenjajo bolešno domišljijo, ker ne premorejo ničesar zdravega in učinkovitega. Ubogi igralci se trudijo, da bi za vsako ceno zabavali gledalce in jih niso sposobni razburiti. Igrajo pred prazno dvorano. Gospodje intendantji bi že davno morali opustiti prazno vzdihovanje in uprizoriti kakšno dobro dramo z nadarjenimi igralci. Toda gospodje intendantji rajši računajo z blaginjo in vpijejo, da občinstvo nima smisla za gledališče. Kako bi nas morali po pravici prezirati naši dedi in očetje, priče onih srečnih časov, ko je poznalo gledališče še resničen razcvet...«

List »Ars« je objavil ves dolgi odgovor. A režiser je naslednji teden poslal uredništvu novo pismo, v katerem je dejal, da se je »slučajno« zmotil. Namesto pripravljene lastnega članka je poslal uredništvu izpiske iz prav starega »Timesovega« uvodnika. Ta je izšel leta 1822 Craig sklepa: »Če pa uredništvo morebiti vendarle ni opazilo neljube pomote, me bo to zelo veselilo. S tem je podan najboljši dokaz, da se je malokaj spremenilo v teku zadnjih sto let. Mi smo prav tako malo zadovoljni s sedanjimi razmerami, kakor so bili naši dozdnevno srečni dedi.«

kar s teboj vred vegetarično jedli. Ker trenutno še nismo nič zaužili, bi predlagal, da posetimo tisto vegetarično gostilnico »Pri Krotkostih« v Židovski ulici, potem pa se spet vrnemo k Figovcu na glazek dobrega vina.«

S predlogom so bili vsi zadovoljni. In tako jih čez pol ure vidimo vse zbrane za lep pogrnjen mizo v gostilnici »Pri Krotkostih«. Po daljši debati so sklenili, da narode nastopni jedilnik:

Spinacea z zeleno kot jajca na oko. Ptičje klobase s hrenom. Kolarabični filei, obložen z vodno krešo, Zrezki iz trpotca s češpljevcem, Šartelj, polit s sokom rdeče pese, Salata torta, Črna redkvice.

Dokler so to jedli, ni drug drugega pogledal. Ko pa so končali in plačali, je Goričarjev Korl dal nujno znamenje za odhod. Prišedši na cesto, se je ustavil in Kozamurniku srepol zrl v oko, rekoč:

»No, kakšen okus pa si imel?«

»Nobenega, je odgovoril Kozamurnik. Goričar mu je od veselja stisnil roke in za njim še ostala dva.

»Kaj pa vam je?« se je čudil Kozamurnik.

»Zdrav si!« se je vzradostil Goričar, »ker imaš sedaj že popolnoma isti okus, kakor ga imam mi. Sedaj še liter portugalske in dober si.«

Gospod Kozamurnik je parkrat tako krepko kihnil, da ga je po cesti kuža obljajal.

»Bog pomagaj, da je res!« je rekel Zmirčev Pepe, samo da je kaj znil.

POPOLNA POGODBA

v smislu zavarovalnega zakona in ne kakšna prostovoljna podpora ali dajatev je za vsakega naročnika »Jutra« nezgodno zavarovanje pri Zavarovalnici »Triglava«. VI. še niste naročnik?

Miss Scriven

Je na mednarodni teniški tekmi v Parizu odnesla mednarodno prvenstvo za ženske v tej sportni panogi.

Ljudje, ki trpe na otežkočeni telesni potrebi in ki jih radi tega mučijo krvno prenapolnjenosti trebuha, pritisk krvi v možgane, glavobol, močno utripanje srca, dalje, ki trpe na boleznih dančne sluznice, fišurah, hemoroidalnem zamotku, fistulah jemljejo za izboljšanje črevesa jutraj in zvečer po četrtinko »Franz Josefov« grenčice. Vodilni zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se poslužujejo »Franz Josefov« grenčice po operacijah z najboljšim uspehom. »Franz Josefov« grenčice se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Anekdota

V neki škpanski šoli bi morali učenci napisati kratico zgodbi. Najkrajše, a tudi najboljše je napisal neki učenec sledeče: »Bik, dva toreardorja; bik, en toreardor; bik.«

Vsak dan ena

Končno — sta mislila — sva vendar sama.

SPORT

Ilirija : Sportklub (Gradec)

Belo zeleni bodo drugi nastopili v nočni tekmi. Njihov nasprotnik nima sicer takega slovesa kakor Budai, s tem pa še ni rečeno, da bo Ilirija proti Sportklubu dosegla še boljši rezultat. Ne smemo pozabiti, da so Ilirijani proti Madžarom zmagali tako, kakor jih že več let nismo videli in bi najbrž zmagali tudi proti močnejšemu moštvu. Igra Ilirije je bila res prvovrstna in priznati se mora, da je Ilirija v mednarodnih srečanjih častno zastopala ljubljanski nogomet.

Nočne tekme imajo dobro stran. Posebno poleti gredo ljudje v nedeljo rajši na izlete, med tednom pa ostanejo doma. Nočni čas vpliva tudi na igro samo, ker igrači niso izpostavljeni vročini in je tempo ves čas življen. Seveda je potrebna dobra razsvetljava, ki ne sme motiti. V tem pogledu je bilo že pri prvi tekmi zadostno preskrbljeno, drevo pa bo razsvetljava še ojačena, namestu 24 žarnic, jih je sedaj 30.

Vstopnice se dobe v kavarni Evropi le do 18. Vstopnina je zmerna, pričetek točno ob 20.45. Sodil bo G. Cimperman. Eno uro pred tekmo bo promenadni koncert.

Nedeljski nogometni spored na igrišču Primorja

Pred poslednjo veliko ligaško prvenstveno borbo v prvem delu tekmovalca (prihodnjo nedeljo Vojvodina : Primorje) bo uprizorilo Primorje to nedeljo na svojem igrišču kompleten prijateljski program.

Ob 14.15 bo nastopila tretja garnitura Primorja proti Slovanu, sledi ob 15.45 tekma dveh nedavnih rivalov Hermes : Grafika in končno ob 17.45 glavna tekma Maribor : Primorje.

Letos se nismo videli mariborskih črnobelih na ljubljanskem igrišču. V teži borbi z lokalnim rivalom Rapidom in Zvezdničarjem ter z našo Ilirijo so si osvojili nedavno poudarjeno prvenstvo in ga s tem prvič odnesli iz Ljubljane. Zato bo gotovo nemalo zanimanje za njihovo srečanje z našim ligasem.

Primorje ima vzroka dovolj, da se pripravi še za poslednjo borbo pred velikim odmorom. Gre za Vojvodino, torej za rivala na spodnjem koncu tabele. Tekma z Mariborom naj ne bo torej samo poskusen trening, temveč točen in resen pregled razpoložljivih sil. Moštvo bo nastopilo kompletno.

Senzacija v boksu

Schmeling v 10. kolu poražen s knock outom.

New York, 9. junija s. Pred 65.000 gledalci se je snovi vršila z veliko napetostjo pričakovana borba boksačev težke kategorije Američana Maksa Baera in Nemca Maksa Schmelinga. Schmeling je imel zelo slab dan in je doživel takšen poraz, da je s tem najbrž končana njegova boksaška kariera. Razen tega mu je nasprotnik v 5. kolu izbil oko, tako da se pozneje sploh ni mogel več uspešno braniti. Zanimivo je, da te napete borbe niso prenašali po radiu.

Boj se je pričel s precejšnjo zamudo. V prvih kolu sta bila oba nasprotnika precej previdna. Prvi je napadel Američan, toda Schmeling se je nekaj časa spretno umikal. Že v naslednjem kolu je moral Schmeling spraviti nekaj težkih udarcev, kar pa je v naslednjem kolu zopet popravil. Slična je bila slika v vsem 4. kolu, dokler ni 5. kolo odločilo Nemčeve usode. V vseh ostalih kolu se je Schmeling samo umikal, v desetem pa ga je Baer zbil na tla. Schmeling se je še pravočasno pobral, vendar pa ni mogel več zdržati strašnih udarcev do konca.

Oba nasprotnika, nemški in ameriški Maks, sta intenzivno trenirala ter se temeljito pripravila za to borbo, ki je bila za oba odločilne važnosti, zlasti za mladega Baera, ki se je povzpela iz poljedelskega delavca v vrste najboljših ameriških boksačev. Njegova zmaga bi pomenila šele pravi pričetek njegove kariere. Kakor znano, je Schmeling lani moral prepustiti svetovno prvenstvo Sharkeyu, ki ga je porazil po točkah. Baer je postal popularen zlasti zaradi svoje lanske zmage nad Ernie Schlafom, ki ga je nadvaldal s knock outom.

Za večerajšnjo borbo so Baeru prisojali nekoliko več šans kot Schmelingu. In res je Kaliforncu uspelo poraziti slovitega Nemca v desetem kolu s knock outom. Ob boksača sta 185 cm velika. Baer je za štiri leta mlajši kot Schmeling, tehta pa 5 kg več, namreč 92,5.

Ameriškega Maksa je fanatično občinstvo po zmagi navdušeno slavilo.

Službene objave LNP

(Nadaljevanje s seje p. o. 7. t. m.)

Dvignje se sponzor Cakovečkum SK, ker je poravnal svoje obveznosti ZNP.

Verificirajo se s pravom nastopa 15. junija 1933 za Zagorje : Slamnik Viljem, Jurca Otmar, za Ilirijo : Košmarl Josip. Zavrne se verificiracija igralcev Svobode, Maribor in Zvezdničarja v smislu sklopa zadnje seje p. o. 31. maja 1933, ker ni priložena predpisana pristojbina Svobode, Maribor se poziva, da mora igralca Knezerja Ivana predložiti v verificacijo na predpisanih listovih a predpisano pristojbino. (Poslati staro legitimacijo.) Prepove se vsako igranje igralcev Drakalerja Janezu (Zadruga), dokler ne poravnava svojih obveznosti do prajšnje kluba Hermes. Vzamemo se na znanje poslaničnega znanja verificiranih igralcev s poslanimi slikami klubov Svobode, Maribor, Reka, Rudar, Ravnica, Zvezdničar.

Določijo se prvenstvene tekme za prvenstvo II. razreda LNP : 25. junija : Amater : zmagovalec tekme Elan : Bratstvo in Trbovljak : 2. junija : zmagovalec : Amater v meštu zmagovalec : 9. junija : Cakovečki SK : prvak MO Celja v Cakoven : 16. junija : prvak MO Celja : Cakovečki SK v Celju : 23. junija : zmagovalec Celje : Cakovec : zmagovalec Amater : Elan in Bratstvo, prva v mestu zmagovalec Celje : Cakovec in druga 30. junija v mestu zmagovalec Amater : Elan : Bratstvo (A), 6. avgusta : zmagovalec A : Hermes na sedeži zmagovalec : 13. avgusta : Hermes : zmagovalec A v Ljubljani. — Tajnik II.

Uspeh ingoslovenskega sablačja v Budimpešti. Včera so se v Budimpešti začele tekme v mečevanju za prvenstvo Evrope. Tekme bodo trajale do nedelje 18. t. m. Včera dopoldne je v floretu dvakrat zma-

gal najmlajši med vsemi tekmovalci, Jugosloven Nikolič iz Bečkereka, ki mu je sele 14 let.

Gostovanje graškega Sportkluba v Celju. Sloviti graški Sportklub, v katerem je mnogo reprezentativnih igralcev in ki je porazil ISSK Maribor z 9:2 ter Zvezdničarja z 8:2, bo gostoval v nedeljo ob 10.15 v kompletni postavi na Glaziji v Celju ter igral prijateljsko tekmo s Celjem. Izredno zanimivo tekmo bo sodil g. Ochs iz Celja.

Kolesarska dirka Celje-Dobrna. Klub slovenskih kolesarjev v Celju bo priredil v nedeljo 11. t. m. kolesarsko dirko na progi Celje-Dobrna (18 km). Start bo ob 14. pred trgovino G. Gamsa v Gaberju, cilj pa okrog 14.45 pred hotelom »Unionom« na Dobrni.

Nogomet v Zagorju. V zadnjem času je bilo odigranih več dokaj zanimivih tekem prijateljskega značaja. Opaziti je, da je matični klub Zagorje v dobri kondiciji in da je prosti čas koristno izrabil, da se pripravi na zadnjo prvenstveno tekmo z Amaterjem iz Trbovlj 18. t. m. Poleg tekem, ki so se odigrale na igrišču Sloge in v katerih je Sloge remizirala z gosti razen proti Retju, s katerim je zgubil, je enajststoričar Zagorja odigrala težko tekmo v Litiji z ondotnim klubom ter tudi remizirala s 3:3. Naslednjo nedeljo pa je istega nasprotnika odpravila z lepo in fair igro z 9:1 (4:1). Gostje so do zadnjega ohranili borbenost, ki se je razbijala na odlični obrambi, v kateri se je kakor vedno najbolj izkazal inteligentni Baloh. Predtekma med SKZ in Svobodo 2:2. — Preteklo nedeljo so se številni gledalci lahko iz srca nasmejali originalnemu derbju starih dečkov, katere sta postavila kluba Zagorje in Svoboda. Originalno napravljen sodnik je s pomočjo budilke, čudovite trompete in skozi črna očala odločil 3:3. Za tem sta nastopili prvi garnituri Zagorja in Svobode. Po startu Svobodašev bil morala igra končati vsaj remis, kmalu pa so popustili in je bil končni rezultat 8:0.

Službena objava MZSP. Občni zbor Mariborskega zimskega podsvetnega združenja bo danes ob 20. v loviski sobi hotela Orel v Mariboru. Upravni odbor MZSP razglasa, da imajo pristop na občni zbor po pravilih po dva delegata vsakega kluba (društva) in vsi funkcionarji MZSP, dalje oficijelni zastopniki oblastev in povabljeni predstavniki korporacij ter časopisni poročevalci. K polnoštevilni udeležbi upravičencev najljubše vabi upravni odbor MZSP.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Prvo moštvo potuje v Maribor v nedeljo ob 7. Igralci: Krivačič, Molik, Slamič, Baum, Habicht, Pišek II, Bervar, Svetic III, Calcar, Trček, Petelin, Golob morajo priti danes ob 19. pred Emono. Druga garnitura igra v nedeljo predtekmo s Slovanom ob 14.30 na našem igrišču.

SK Ilirija (tekoatletika sekcija). Za nočno tekmo drevo so določili za rediteljstvo od 19.30 dalje na igrišču gg. Orešič, Gorjanc, Abulnar, Dole, Azman, Vrečko, Romanjuk, Skafar, Skof, Ficek, Ullsperger, Jaka, Podgornik, Ovin. Javite se g. Neredu.

Sokol

Navodila za skušnje in nastope dece

Skušnja moške in ženske dece za vse vaje bo za ljubljanska in okoliška društva v soboto, dne 17. t. m. ob 17. uri na zletišču. Vsa deca mora biti ob pol 17. uri pripravljena in slečena v slačilnicah. Ta dan so skušnje še v civilni obleki. V nedeljo 18. t. m. se prično skušnje za vso dečo ob 8. uri, vohod v slačilnice je ob pol 8. uri in ob 8. uri mora biti vse deca pripravljena za nastop. Opozarjamo na to, da se bo vohod v slačilnice ob pol 8. uri zaprl. Zamučniki ne bodo pripuščeni ne k skušnjam, še manj pa na nastop. Vrstni red skušenj je za oba dneva tale: Ženska deca: proste vaje; moška deca: proste vaje; oba mlajša deca: igre; starejša moška deca: tekmovalne igre.

V nedeljo po skušnjah se deca razvrsti po mestu, da gleda povorko, in sicer na ta mesta: Pred kavarno Evropa na Gospodarski cesti, Zupa Ljubljana in Novo mesto, v Gajevo ulico ob nebotičniku Zupa Celje, Vazadin in Karlovac, v Zvezdo v Selenburgovi ulici in Kongresnem trgu župi Maribor, Zagreb. Na vseh teh mestih bo po 1 brat in 1 sestra za nadzor in na nje se obračate za eventualne informacije. — Takoj po mimohodu povorke odvedo vaditelji in vaditeljice dečo k obedu (kdor ima naročeno in plačano hrano na vselejmski prostor). K obedu in z obedom se požurite, da napravite prostor naraščanju, ki se vrne s povorke.

Pri popoldanskem nastopu nastopa kot prva točka ženska deca proste vaje, in druga točka moška deca proste vaje. Da bo nastop točen, mora biti vsa deca zbrana in pripravljena za nastop že ob pol 15. uri. Izredno poudarjamo ponovno, da mora biti vsa deca stalno pod nadzorstvom — spremstvom vaditeljev in vaditeljic in to pri prenočevanju, ob skušnjah, povorki obedu, nastopu in obhodu domov. Deča brez nadzorstva se ne sme nikjer pojaviti. Zato odgovarjate vsi bratje vaditelji in sestre vaditeljice.

Pripominjamo, da je prijavljene k nastopu preko 3000 dečev, in da je točno izpolnjevanje vseh navodil in predpisov s strani vseh voditeljev nujna dolžnost.

Na zbirališču bodo nameščene za vsak oddelek in nastop tablice za zbiranje v kolone. Vohod v slačilnice je vedno skozi glavni vohod na vselejme. Po nastopu prevzamejo vaditelji in vaditeljice dečo zopet v varstvo in oskrbo. V nedeljo zjutraj bodo skušnje obvezne za vse župe in društva, tudi za one, ki bodo na skušnji že v soboto popoldne. V nedeljo pride vsa deca k skušnjam že oblečena v krojih in ostane v kroju ves dan. Vsa ona oddaljena društva odn. župe, ki ne morejo dospeti v nedeljo (z vlakom), pravočasno k skušnjam, morajo privedi mladino v Ljubljano že v soboto popoldne, po možnosti takoj, da se ob 17. uri že lahko udeležijo skušnje.

Mladinski nastop. Vse brate in sestre, ki so bili vabljeni za sodelovanje pri nastopu moške in ženske dece, prosimo, da pridejo danes v primeru dežja namesto na zletišče v prostore saveznega načelnikstva v Narodni dom ob 17. — Savezno načelnikstvo.

Sokoleška župa Ljubljana poziva vse članstvo ljubljanskih in okoliških društev, da se v čim večjem številu udeležijo v slavnostnem kroju razsvetljave sokoleškega društva Ljubljana III, ki bo v nedeljo 11. t. m. ob pol 11. na društvenem letnem telovadišču ob Tyrševi cesti. Društva tudi naprošamo, da pridejo k razsvetlji v društvenih praporih. Istega dne popoldne ob 15. bo javni telovadni nastop. — Župna uprava.

Sokoleško društvo Ljubljana III. Program prireditelj Sokoleškega društva Ljubljana III. ob priliki razsvetljave društvenega prapora dne 11. junija t. l. na letnem telovadišču ob Tyrševi cesti, poleg dohodarske mitnice je sledeči: Dopoldne ob 7. uri telovadne skušnje vseh oddelkov, ob 10. zbiranje članstva, gostov in ostalega občinstva na letnem telovadišču. Ob 10.30 uri razsvetlji prapora in zabljanje spominjskih žebcij v prapor. Ob 11.30 uri povorka vsega članstva in gostov po sledečem sporedu: Iz telovadišča preko Tyrševe ceste po Einspielerjevi, Lavričevi, Bežigradski, Pleteršnikovi, Livarski, Tyrševi, Aleksandrovi, Bleiweisovi, Rimske, Vegovi ulici, Kongresnem trgu ter Wolfovi, Prešernovi ul. na Tyršovo cesto do železniškega prelaza, kje je razhod. — Popoldne ob 15. uri javna telovadba vseh oddelkov in vojaštva 16. artiljerijskega polka na letnem telovadišču Sokola III. Po telovadbi velika narodna veselica z godbo, petjem, plesom, srečolovom, šaljivo pošto itd. Sodeluje pevsko društvo »Bežigrade« in godba Sokola I. Vabljeni vsi! — Uprava Sokola III.

Iz življenja na deželi

APACE. Krajevna organizacija JRKD za vso kotlino šteje nad 600 članov in spada med najmočnejše krajevne organizacije ljubljanskega kroja. To je dokazal tudi dobro obiskani shod dne 21. maja. Shod je vodil šolski upravitelj g. Janko Zel, poročal pa so senator g. Mr. Ploj, sreški poslanec g. Zemljčič ter član banovinskega odbora g. dr. Rapotec, odvetnik iz Maribora. Po končanem shodu so kmetje slovenske in nemške narodnosti prosili g. senatorja in poslance za razna posamejna, s katerim sta jim oba v polni meri ustregla. Za vso kotlino je bil ta shod velik dogodek, posebno zaradi tega, ker so zborovali odločno poudarjati, da stoji trdno v vrstah JRKD ter odklanjajo vsako strankarsko borbo. Posebne zahteve za izredno ugoden razvoj organizacije v Apacah imajo predsednik g. Tomaž Simčič, posestnik in župan v Lutvercih, upravitelj graščine Freudenau g. Oton Paidasch v Črncih ter apakiški šolski upravitelj g. Janko Zel.

BIZELJSKO. Komaj se je dovršil Gasilski dom, že je iz stolpa zaplapolala žla na zastava. Preminil je naš predragi tovariš Balon Miha, marljiv gosilski delavec, ki je 26 let neumorno deloval v gasilnem društvu. Ohranimo ga v častnem spominu! Njegovi družini iskreno sožalje!

BLED. Zvočni kino Bled bo predvajal v soboto 10. in v nedeljo 11. t. m. vefilm »Raspoutine«. V glavni vlogi Conrad Veidt. Foxov žurnal.

KOČEVJE. Te dni so stanovalci hiše številka 36 v Kočevju zapazili sumljive razpoke v stenah, katerih tvorbo je spremljala pokanje. Sklicana komisija je pregledala stavbo in zaradi preteče nevarnosti takoj odredila izselitev strank. Obnem je dala poslopje zastražiti s policijo in gasilci. Komaj so se stranke izselile, se je že delno porušil obokan hodnik, medtem ko se je ob pol 24. uri z velikim trščem sesedlo obodno zidovje cestne fasade. Porušil se je do polovice tudi srednji nosilni zid, ostalo zidovje se je pa močno zrahljalo. Glede vzroka nesreče nam je tehnični referent g. Urek podal naslednja pojasnila: Kočevje stoji sicer na krškem terenu, toda zaradi naplavin in debelih ilovnatih plasti, ki gravitirajo od Fridrichsteinskega pogorja proti reki Rini, ki obkroža mesto, je težko priti do dobrih temeljnih tal. Na vsem teritoriju leži talna voda zelo visoko, ki se je pa sedaj po skoro enomesečnem deževju še dvignila in s tem dosegla nivo temeljev podiračoče se stavbe. Zastarelost in nesolidna izvršitev teh in stalno naraščanje vode so bili vzrok, da se je udrla zemlja in s tem povzročila nesrečo.

METLIKA. Zaradi dolgotrajnega deževja se je na banovinski cesti II. reda Bušnja vas - Radovica, ki veže cesto savske banovine na Sočice, pogreznila zemlja nad vasjo Radovico v dolžini 28 metrov. Pogrezuje se tudi okoliški svet (vinogradniki). Promet je na tem mestu z vozili nemogoč in je cesta zaprta, na kar se opozarjajo posebno avtomobilisti. Z lažjimi vozili je promet mogoč po poljski poti, drugi promet pa se mora vršiti čez Kašt - Vidošiči, kjer se prehaja na banovinsko cesto II. reda Metlika - Vivodina za promet v Metliko.

MOSKANJCI. Po petinpolletnem službovanju odhaja te dni od nas tukajšnji postajenačelnik g. Joško Plahuta, ki je mnogo storil za olepšanje postaje in njenih naprav. Po njegovi zaslugi so se zadnji čas izvršile na postaji precejšnje izpremembe. Tudi nasproti strankam je bil kulanten in ustrežljiv. Želimo mu prijetnega odmora v prijazni Dolenjski.

SODRAŽICA. Na binkoštni ponedeljek smo pokopali ugodnega posestnika in go-

stliničarja g. Ivana Starca. Blagi pokojnik je bil skoro 30 let v Ameriki, kjer si je s svojo pridnostjo in razumnostjo pridobil lepo premoženje. Prišel je domov in si ustanovil lastno domovanje. Takrat Sokol še ni imel svojega doma, zato mu je dal blagi pokojnik svojo dvorano mnogo let brezplačno na razpolago. Prav tako tudi gasilnemu društvu, katerega ustanovni član je bil. Pokojnik javno ni posegal v politično življenje, a bil je zvest naprednjak in vedno mož na svojem mestu. Njegov pogreb je pokazal, da je bil splošno spoštovan. Preostalom naše iskreno sožalje!

RAJHENBURG. V živem spominu je še velika železniška nesreča, ki se je zgodila na rajhenburški postaji meseca novembra l. 1929. Ekspresni vlak je zadel v zadnji del tovornega vlaka ter je njegova lokomotiva s službenim vozom vred strmo glasila v potok Brestanico. Ostali del ekspresnega vlaka pa je rešil stotodnja s tem, da je v zadnjem hipu zavril vlak. Poleg drugih vzrokov je bila ob tej nesreči navedena tudi slaba razsvetljava. Začelo se je razmišljati o elektrifikaciji železniške postaje in se je zlasti postajni načelnik g. Ivan Lavrin trudil z vso verno, da bi dosegel ta cilj. Z mnogimi preizkušnjami je dosegel, da je železniška direkcija sklicala komisijo v svrhu realizacije tega načrta. Komisije so se udeležili zastopniki železniške direkcije, TPD in trške občine. Občinski zastopniki pa so stavili za železniško upravo neugodne pogoje in je

bila zaradi tega vsa akcija v nevarnosti. TPD pa je naposled sprejela predloge železniške uprave in elektrifikacija dela so se pričela. Rajhenburška postaja ima sedaj 12 električnih obločnic ter ima v lepi razsvetljavi popolnoma drugo lice. Vsi cenijo ta napredek ter se ravno tako kakor železniški upravi in TPD zahvaljujejo tudi postajenačelniku g. Lavrinu za verno in trud. — Krajevna organizacija JRKD je imela svoj II. občni zbor 23. maja v gostilni pri Stenovcu. V novi obliki so bili izvoljeni poleg lanskih še naslednji odborniki: šolski upravitelj Ferdo Ferjuga, upokojeni bančni uradnik Franc Lesjak, učitelj Marko Jereb in pismonoša Jože Brill.

RUSE. Krajevna protituberkulozna liga bo imela v nedeljo 11. t. m. ob 8. v III. b razredu ruske šole občni zbor, na katerega se vabijo člani, odborniki in stariš otrok, ki so celo leto dobivali kruh in mleko. Običajni dnevi red.

VACE. Po prizadevanju tukajšnjih činiteljev, zlasti vodje orožniške postaje g. Kurnika Franja, se je vršil na binkoštno nočelj v šoli sestanek, na katerem se je izvolil pripravljalni odbor za ustanovitev strelske družine. Ob tej priliki je šolski upravitelj g. Stegovec Ivan razložil navzočim pomen in pravila strelske družine. K snujanju se družini je pristopilo že 29 članov. Ustanovni zbor bo kmalu.

VSAK NAROCNIK »JUTRA« je zavarovan za 18.000 dinarjev!

PORCELAN

svetiljke — kuhinjsko posodo, emajlirano in aluminizirano — vse gospodinjske in gospodarske potrebščine — orodje za vse gospodarske in industrijske panoge — okovje za stavbe in pohištva, pločevino, vso železino — nosilke — cement — kompletne kopalnice in stranišne naprave. Železje in prvovrstne češke ploščice za zidane štedilnike — železne štedilnike od najpreprostejšega do najfinejšega, dobite pri

Bogdan Žilič

LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 11, poleg Figovca. trgovina z železino, poljedelskimi stroji, porcelanom in steklenino.

Na drobno! Zahtevajte ponudbe! Na debelo!

STEKLENINA

CHINOPLASMIN
zdravi malarijo
in čuva pred njo

V z. Jugefa k. d., Zagreb, Gajevo 32. Oglaš je registr. pod br. 9482 od 31. V. 33.

Predn gradite ali dogradite
INFORMIRAJTE SE BREZPLACNO ZA
CENTRALNO KURJAVO
VODOVOD, KOPALNICE, ČRPALKE, SANITARNE NAPRAVE

SPECIJALNA IZVRŠITEV!
TOPLA VODA ZA KOPALNICO IN KUHINJO KAKOR TUDI KURJAVO DVEH DO TREH SOB — VSE IZ KUHINJSKEGA ŠTEDILNIKA!

PRORACUNSKI PREDPISI, PONUDBENI IN MONTAŽNI NACRTI, TEHNIČNI NASVETI, VODSTVO STAVBE STROKOVNO IN NAJČENEJE PRI

koncesionirani tehnični pisarni
„ALTHALLER“
LJUBLJANA, VEČNA POT 5.
Telefon št. 26—76.

NEKADILEC
na mah za vedno lahko postanete z uporabo
ANTIFUMINA

Antifumin je tekočina, ki, uporabljena za izpiranje ust, ustvarja veliko odvrtnost napram tobaču in daje priliko tudi najbolj strastnemu kadilcu, da se na najlažji način in v najkrajšem času odvadi grde razvade kajenja. Cena originalni steklenici 40.— Din. s poštnino 45.— Din.

Depo za Jugoslavijo:
Dvorska lekarna Bogojevića, Skoplje
Dobi se tudi v Ljubljani v lekarni g. Ramona, Miklošičeva cesta; v Murski Soboti v drogeriji Andorcha Josipa in v mnogih lekarnah in drogerijah v naši kraljevini. 178

23

Roman

9 poglavje

Na poti

bi se bil smejal na njegovem mestu. Ze zdaj, ko je bil komaj pol
milije od Thoreaujeve koč, se je oglašala v kolenih bolečina in
gležnji so mu postajali težki. Kar smešno je bilo. Nerazumljivo, kakor
je bil rekel Francoz Mariji. David je bil mehak. Bil je samo pol
moža. Koliko časa bo strpel? Koliko časa bo trajalo, da zajoče in
zatarna kakor tepen deček? Koliko časa, da mu sklepne noge in
ga puste pljuča na cedilu? Koliko časa, da ga pošlje oče Roland
nazaj, trudoma skrivaje svoje zaničevanje?

Občutek sramu — sramu in jeze hkratu — ga je prešinil; vroče mu je udarilo v glavo, stisnil je zobe in si s srdito odločnostjo obljubil, da hoče vztrajati do poslednje iskre moči. Že v drugo se je danes dramila njegova borbeni kri. Vrela mu je po žilah kakor poplava, rušéča stare jezove, odnašajoča ovire njegovih dvomov in strahov in navdajajoča ga z željo, nadaljevati — z željo, dobojevati ta boj, kaznovati samega sebe, kakor zasluži, in na koncu dobiti zmago. Oče Roland, ki je v dobrohotni skrbljivosti pogledal nazaj, je opazil novo iskro v Davidovih očeh. Opazil je pa tudi njegove razklenjene ustnice in njegovo sigajóče dihanje. Z rezkim klicem je ustavil Mukojita in pse.

»Pol milje na en mah je dovolj za začetnika.« je rekel Davidu.
»Vrzite smučke z nog in peljite se zdaj pol milje.«

David je zmajal z glavo.

»Kar dalje,« je odvrnil, loveč sapo. »Treba je, da človek najde samega sebe.«

Oče Roland si je natlačil pipo; in jo prižgal. Vonj tobaka je zalival Davidu nosnice, ko so krenili dalje. Oblaki dima so ovijali ramena malega misijonarja, ki se je čilo zaganjal naprej. V tem dimu je bilo nekaj krepljivega. Pregreval je Davida z novo željo. Napor mu je čistil pljuča. Vdihaval je vonj po balzamu in smrekah:

suhi gozdni zrak mu je dobro del, in nehote je tudi sam zakoprnel po kafi. A vedel je, da ne sme tratiti sapa. Smučke so mu postajale vse težje in težje, in kite v mečih so bile napete, kakor da bi se hotele zdajdaj utrgati. Vztrajal je, čeprav je nazadnje že štel korake. Sklenil je bil, da napravi miljo. Že ga je davil v grlu stok, ko so zdajci zavili iz gozda na rob jezera, čigar zamrzla površina je segala nekaj milj v širjavo. Mukoki je ustavil pse. David je z globokim vzdihom omahnil k sanem in sedel.

»Najti se hočem!« je še spravil iz sebe. »Nič drugega ne!«

Te zadnje pol milije je zanj pomenilo zmagoslavje. Zavedal se je tega. Čutil je. Skozi belo meglo svoje sape je gledal po jezeru. Bilo je čudovito jezero, in sonce je sijalo nanj. Površina jezera je bila podobna breznamadno beli preprogi, gosto posejani z drobcenimi diamanti, koder je padalo sonce na neštete bilijone snežnih kristalov. V razdalji treh ali štirih milj je razločil temni rob gozda na oni strani jezera. V navzkrižni smeri je bilo jezero daljše. Nikoli še ni bil videl ničesar podobnega. Pogled je bil čaroben, kakor slika iz sanj. In Davidu ni bilo mraz, ko je gledal nanjo. Toplo mu je bilo, kar pretoplo. Zrak, ki ga je dihal, je bil nova vrsta kuriva. Čuden občutek ga je prevzemal, kakor da bi bil navznoter večji; zdelo se mu je, da ga pije in vsrkava: srce mu je slšno utripalo v prsih. V veličanstvu in čudoviti lepoti prizora, ki ga je obdajal, ni bilo ničesar smešnega, a vendar se je smejal. Izprememba, ki se je vršila v njem, si je vriskaje dajala duška. Čutil je, da je bil pustil mračen in brezsmoten svet daleč za hrbtom. Ta svet je bil izginil, ni ga bilo več. Davidu je bilo, kakor da bi bil stopil iz temne, somorne votline, kjer je moral v pokvarjenem zraku loviti sapo; iz votline, ki so jo oživilale samo pošastne, strupene prikazni. Tu je bilo pa sonce. Bilo je nebo, višnjevo kakor safir. Bilo je veliko sproščenje. Semkaj je bil pribežal!

PRIREJENA ZA STROKOVNJAKE, SAMOUKE IN ŠOLSKI POUK.

Sestavil, risal, spisal in izdal

T. KUNC

lastnik konc. strok, šole in damskega salona, Ljubljana, Sv. Petra c. 4-II.

»TOILETA«

Cena knjigi Din 120.—, člani krojaške zadruge jo dobe v zadrugi pisarni za znižano ceno Din 100.—

Oglete si

razstavo risb za damski in moški tečaj na velesejmu, paviljon

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din u znamkah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem z naročilom.

Diesel-motor

velesejma
veličnem prostoru

ORNIK
režení z različnimi
delki.
a. 7, Wolfova ul. 12

ČERNIKOV
d., Osijek
rajte katalog!

ju 7358

ASICEK

Fajmoštru“

mu.

ugi paviljon.

ejma

od
ano. 7362
dermo izdelanega

lokari

LJANO
Nizke cene,
zbira

dalet
itd.
7379

tra c. 18.

Subijani